

RAPORTTI ROVANIEMEN VANHUSNEUVOSTON TOIMINNASTA SEN 2,5 VUODEN AJALTA ELI KESÄKUUSTA 2017 VUODEN 2019 LOPPUUN.

Raportti on kirjoitettu vanhusneuvoston toimintasäännön (fontin väri vihreä) sisälle mustalla fontin värillä. Näin samalla voidaan nähdä missä määrin neuvosto on toiminnassaan toteuttanut toimintasäännön vaatimuksia.

***

ROVANIEMEN KAUPUNGIN VANHUSNEUVOSTON TOIMINTASÄÄNTÖ TOIMIKAUDELLA 2017-2021

Rovaniemen kaupungin vanhusneuvoston tehtävänä on edistää, toteuttaa ja seurata Rovaniemen kaupungin ikääntyneen väestön osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia Rovaniemen kaupungin hallinnon ja palvelualueiden toiminnassa sekä kunnallisessa päätöksenteossa kuntalain (410/2015) 27§:n mukaisesti.

Pitääkseen yllä ajankohtaista tietämystään ikäihmisten asioista ja lainsäädännöstä vanhusneuvoston edustajat ovat osallistuneet mm. valtakunnan hallinto- ja vanhusneuvostopäiville sekä alueellisiin koulutustilaisuuksiin.

Rovaniemen vanhusneuvoston puheenjohtaja myös nimettiin Lapin alueellisen vanhusneuvoston jäseneksi ja sen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi. Kyseinen neuvosto kuitenkin ennätti pitää vain kolme kokousta sote-uudistuksen kaatumiseen mennessä ja on jätetty lepäämään ja odottamaan sote-päätöksiä.

Käytännössä tämä tarkoittaa vanhusneuvoston mahdollisuutta saada vaikuttaa kaupungin eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön jokapäiväiseen elämään. Näitä ovat ikääntyneiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta, elinympäristöä, asumista, liikkumista tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumista taikka heidän tarvitsemiensa palveluja koskevat asiat.

Kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat, että vanhusneuvosto saa riittävästi tietoa valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voi osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestintä toteutetaan Rovaniemen kaupungin viestintästrategian (Kh 28.11.2016 § 485) mukaisesti painottaen oikea-aikaista, ymmärrettävää ja oikeellista tietoa.

Lautakuntien ja toimialojen johtavilta viranhaltijoilta on vanhusneuvosto saanut pääsääntöisesti kiitettävästi tietoa ja toimeksiantoja sille kuuluvien asioiden hoitamiseksi. Huomauttamista on kuitenkin tiedotuksessa sekä liian lyhyillä toiminta-ajoilla lausuntoja pyydettyä.

Vanhusneuvosto sai olla kuultavana tarkastuslautakunnassa kevättalvella 2019.

Rovaniemen kaupungin vanhusneuvosto:

- 1. Seuraa vanhusten tarpeiden kehitystä kaupungin alueella.**
- 2. Osallistuu ikääntyneen väestön palvelujen ja elinympäristön suunnittelutyöhön ja arviointiin kaupungin alueella.**
- 3. Edistää ikääntyneen väestön selviytymistä eri toiminnoissa, kuten asumisessa, sosiaali- ja terveyspalvelujen saamisessa sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toiminnoissa.**
- 4. Seuraa ikäihmisen näkökulmasta Rovaniemen kaupungin päätöksentekoa ikääntyneiden palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien järjestämiseksi sekä niiden saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi.**

Vanhusneuvoston edustaja (Raili Kerola) on nimetty Rovaniemen kaupunginvaltuuston kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeuksin.

Muutoin koko neuvosto seuraa asioita kutsumalla säännöllisesti eri alojen virkamiehiä raportoimaan ja luennoimaan. Mm. seuraavilta aloilta on kuultu seurantaselvityksiä:

- Asumisen tarveselvitys
- Avovastaanoton palvelut
- Asumispalveluiden myöntämisperusteet
- Kotihoidon myöntämisen perusteet
- Sairaalapalvelut ja ympärivuorokautinen asuminen, kuntoutusasiat
- Ikäihmisten hyvinvointikyselyn raportti
- Ikäihmisten palveluiden rakennemuutokset
- Raportit tarkastuksista yksityisissä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköissä

- 5. Vaikuttaa elinympäristön suunnitteluun ja toteutukseen siten, että julkiset tilat ja liikennejärjestelyt ovat esteettömiä ja soveltuvat ikäihmisten, vammaisten ja sairaiden tarpeisiin.**

Vanhusneuvoston edustaja on mukana useiden hankkeiden suunnittelutyöryhmissä tuoden niihin ikääntyvän väestön tarpeet ja vaatimukset. Tällaisia ovat esimerkiksi

- Uimahallin suunnittelutyöryhmä, Valviran ja Lapin aluehallintoviraston vanhuspalvelujen ohjauksen ja valvonnan kehittämistyöryhmä
- Rovaniemen kaupungin joukkoliikenteen suunnittelu
- Rovaniemen kaupungin hyvinvointistrategia
- Tulevaisuusverstaas, ikäihmisten turvallinen arki, hyvinvointikertomus ja suunnitelma 2017-2020
- Ikäosaamiskeskuksen erilaisissa ”työrukkasissa”, mm. sairaalapalvelut ja ympärivuorokautinen asuminen sekä Nestorin Neuvonnan kehittäminen
- Korkalovaaran-Karinrakan alueen kehitystyön ohjausryhmä

- Napapiirin Omaishoitajat ry:n ohjausryhmä
- Näsmätien hoivaosastojen suunnittelu
- Pulkamontien kuntoutussairaalan suunnitteluryhmä
- Rovaniemen kaupungin Voimaa vanhuuteen projekti
- Eläkeläistila Potkurin kehittämisen suunnittelu.

Vanhusneuvosto teki yhdessä vammaisneuvoston kanssa toukokuussa 2019 ns. esteettömyyskävelyn Rovaniemen keskustassa kartoittaen ongelmakohdat kaduilla ja julkisiin tiloihin esteettömästi pääsemisestä. Jo kävelyn aikana annettiin ohjeita ongelmien parantamiseksi mm. liikkeille ja raportti toimitettiin kaupungin niille tahoille, jotka asioista ovat vastuullisia. Mukana oli myös muutamia kaupungin virkamiehiä ja luottamushenkilöitä. Uusi kävely tehdään talviolosuhteissa kevättalvella 2020.

6. **Tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja eri viranomaisille ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä sekä hoitaa muut mahdolliset vanhusneuvoston toimialaan kuuluvat ja kaupunginhallituksen määräämät tehtävät.**

ESITYKSIÄ JA ALOITTEITA vanhusneuvosto on tehnyt sekä kirjallisina että suullisesti virkamiehille ja luottamuselimille. Esimerkkejä:

- Eläkeläistila Potkurin aulaemännän toimi tulee vakinaistaa ja toimenkuva monipuolistaa mm. Potkurin varausten hoitajana. (Perusturvalautakunnalta tuli kielteinen päätös asiasta.)
- Kaupunki veloitettiin laajentamaan ikäihmisten hyvinvointikysely myös järjestöjen ulkopuolisiin ikäihmisiin todellisen kuvan saamiseksi.
- Joukkoliikenteen lippujen hinnat rollaattoria käyttäville ilmaiseksi.
- Vanhalta paloasemalta vapautuvat tilat ikääntyvien päiväntanssiloiksi.
- Kaupunki veloitettiin tehostamaan tiedotustaan kaikilla sektoreilla, mutta erityisesti ikäihmisten palveluasioissa. Kaupungin viestinnän edellytettiin kouluttavan eri toimialoja tiedottamaan asioistaan oikein ja tarpeeksi varhaisessa vaiheessa.
- Eläkeläisjärjestöjen vapaaehtoisvoimin järjestämän kouluilta yli jäävän ruuan hakukustannuksiin pyydettiin kaupungilta bensinirahaa.
- Urheiluopistolla tapahtuvan sisäratakävelyn ratakustannuksiin pyydettiin niin ikään kaupungin rahoitus. Molemmat viime mainitut järjestyivät virkamiespäätöksin.

LAUSUNTOJA on annettu eri toimialoille pyydettäessä mm. seuraavasti:

- Rovaniemen kasvuohjelma 2019-2020
- Asumisen tarveselvitys
- Levähdyspaikkojen lisääminen kevyen liikenteen väylien varrelle
- Matkapalvelukeskuksen (MPK) kehittämiselvitykset ja loppuraportti. Lisäksi vanhusneuvosto on ollut perusturvalautakunnassa kuultavana MPK:n kehittämisasioissa.
- Joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmä
- Asukkaiden osallisuuden ja vaikuttamisen jatkokehittäminen 2017-2021

- Rovaniemen kaupungin autopaikkamitoitus selvitys, vaiheleiskaavaehdotus
- Maankäytön ja asumisen toteuttamisohjelma 2017-2021
- Kotihoidon myöntämisen perusteet
- Esitys alennetuista ja maksuttomista bussimatkoista
- Metsäruusualueen asemakaava
- Rovaniemen osallisuuden ja vaikuttamisen jatkokehittäminen
- Ikäihmisten palveluiden palvelusetelin sääntökirja
- Rinteenkulman terveystieteiden tilaratkaisut
- Ikääntyvän väestön hyvinvointisuunnitelman toteutumisen seuranta (edellinen vanhusneuvosto oli kyseisen suunnitelman ohjausryhmässä)

7. Rovaniemen kaupungin vanhusneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, ikääntyneiden sekä eläkeläis- ja vanhustyöjärjestöjen yhteistoimintaa järjestämällä yhteistyö- ja neuvottelutilaisuuksia jossa käsitellään ikäihmisiä koskevia asia- ja toiminta-aloitteita.

Vanhusneuvosto on tehnyt tiivistä yhteistyötä mm. kaupungin kulttuuri- ja liikuntatoimen kanssa järjestämällä säännöllisesti erilaisia tilaisuuksia ikäihmisille.

Myös aluehallintoviraston kanssa on yhteistyössä järjestetty tilaisuuksia ja kyselyitä vanhuspalvelujen ohjauksesta ja valvonnasta (mm. Valviran ja Lapin aluehallintoviraston asiakasareena 15.3.2018 Potkuri).

Syksyllä 2019 solmittiin yhteistyö Lapin Liikenneturvan kanssa ja yhteistyön tuloksena järjestetään Rovaniemellä pilottina EAK65+ (Ikääntyvien ennakoivan ajon kurssi) 18.-19.2.2020 Potkurissa.

8. Valmistele toimintasuunnitelman ja talousarvion sekä laatii toimintakertomuksen.

Toimintasuunnitelma on laadittu vuosittain ja täydennetty lisäksi puolivuositain. Talousarvio on ollut vakiosummainen 10 000 € lähinnä kokouspalkkioita, matkoja ja koulutus- ym. tilaisuuksia varten. Syksyllä 2019 lisättiin vakioarvioon erillinen itsenäinen kevään 2020 vanhustenviikon kustannuksiin tarkoitettu 7000 euron määräraha.

Toimintakertomus tehtiin edellisestä neljä vuotta istuneesta vanhusneuvostosta, jonka jälkeen vuosittaiset kertomukset ovat jääneet tekemättä. Siksi tämä kertomus käsittää koko tähänastisen toiminnan nykyisen vanhusneuvoston alusta lähtien eli kesäkuusta 2017 vuoden 2019 loppuun.

9. Huolehtii käsittelemiensä asioiden viestinnästä.

Kokousten pöytäkirjat julkaistaan Rovaniemen kaupungin sivuilla. Yksittäisistä asioista ja tapahtumista on lähetetty tiedotteet medialle. Puheenjohtaja on antanut pyydettyä haastatteluja lehdille koskien ajankohtaisia käsittelyä alla

olevia asioita (mm. MPK) sekä laatinut niin ikään pyydettäessä muutaman kolumnin nimenomaan vanhusneuvoston puheenjohtajana ajankohtaisista ilmiöistä.

Vanhusneuvosto on tehnyt toiminnastaan esitteen, jota on jaettu erilaisissa tilaisuuksissa kaupungin koko alueella.

Kaupunginhallituksen valitsemaan vanhusneuvostoon kuuluu 10 varsinaista jäsentä. Rovaniemen Eläkeläisten Yhteistyöjärjestö ry. esittää kuusi (6) jäsentä, jotka edustavat eri järjestöjä tasapuolisesti ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Kaupunginhallitus valitsee puheenjohtajan järjestön edustajista. Vanhusneuvosto valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Varsinainen jäsen

Leena Jakkula, pj

Raili Kerola, vpj

Lasse Aro

Juhani Inkeröinen

Kaarina Kapraali

Hilkka Kotila-Martti

Henkilökohtainen varajäsen

Annikki Iivari

Sakari Rapakko

Kari Puolakka

Martti Koivuranta

Sirkka Koskinen

Saara Haataja

Kaupunginhallitus, perusturva-, tekninen- ja vapaa-ajan lautakunta valitsevat kukin yhden jäsenen ja henkilökohtaiset varajäsenet. Sihteerinä toimii hallintopalveluista nimetty työntekijä. Lisäksi vanhusneuvostoon kuuluu perusturvapalvelujen alueelta yksi (1) osastonjohtajan nimeämä viranhaltijaedustaja.

Varsinainen jäsen

Päivi Alaoja, kaupunginhallitus

Eini Maria Tennilä, perusturvaltk

Kaisu Huhtalo, tekninen ltk

Raija Kivilahti, vapaa-ajan ltk

Henkilökohtainen varajäsen

Hilpi Ahola

Riitta-Maija Hokkanen

Nguyen Thanh Tri

Viranhaltijaedustajana Sirkka Peltola

Sihteerinä Riina Koskinen vuoden 2019 alusta (Maarit Alikoski 2017-2018)

Kaupunginhallituksen edustajana vanhusneuvostossa oli Sara Tuisku

kevätkauden 2019 loppuun saakka, jolloin hänen erottuaan tehtävästä tilalle

valittiin siihen saakka Kaisu Huhtalon varajäsenenä ollut Päivi Alaoja. Valinnan

jälkeen tekninen lautakunta ei ole nimennyt Huhtalolle varajäsentä.

Vanhusneuvoston toimikausi on valtuustokauden pituinen.

Pääsääntöinen työskentely tapahtuu vanhusneuvoston kokouksissa, joita on pidetty keskimäärin kerran kuukaudessa lukuun ottamatta kesätaukoa, eli vuodessa 8 kappaletta. Lisäksi on pidetty kokousten välillä työvaliokunnan valmistelevia ja kiireellisten tapausten kokouksia tarpeen mukaan useita vuodessa.

Toimikautensa alusta vuoden 2019 loppuun mennessä vanhusneuvostossa käsiteltyjä asioita ja tehtyjä päätöksiä:

- Vanhustekotunnustus on Rovaniemen kaupungin joka toinen vuosi myöntämä 700 euron suuruinen tunnustuspalkinto rovaniemeläiselle henkilölle tai yhteisölle, joka on jollakin teolla rikastuttanut vanhustyötä ja vanhusten elämää Rovaniemen kaupungissa. Vuoden 2018 vanhustekotunnustus myönnettiin Pirjo Maijalalle hänen runoteoksestaan Terveyskeskusosasto.
- Vanhusneuvosto on suunnitellut ja toteuttanut joka syysy lokakuun toisella viikolla vietettävän valtakunnallisen vanhustenviikon ohjelman yhdessä kaupungin kulttuuri- ja liikuntatoimen kanssa. Syksyllä 2019 tehtiin päätös siirtää vanhustenviikon ajankohta toukokuun viimeiselle viikolle syyskuukausien tapahtumaruuhkaisuuden vuoksi.
- Vierailut muiden vanhusneuvostojen kanssa: Kemijärven ja Pelkosenniemen vanhusneuvostot olivat Rovaniemen neuvoston vieraina 11.4.2019 teemalla ”Vanhusneuvostojen rooli muuttuvassa ajassa”. Samassa yhteydessä tutustuttiin Rovaniemen Ikäkeskuksen toimintaan.
- Neuvosto on jalkautunut kaupunginosaan kuulemaan asukkaiden toiveita vanhustaluiden kehittämiseksi. Alaouasjoella Sinetän kylätalossa tilaisuus oli 14.3.2018, Muurolan kirjastossa 18.4.2018, Sodankylän tien alueella Vikajärvellä 20.3.2019, Ranuan tien alueella Narkauksen kylätalossa 24.4.2019, Vanttauskoskella Jokitorin tiloissa 7.10.2019 sekä Korkalovaaran kaupunginosan alueen Korkalovaaran kappelissa 14.11.2019.
- Laitostutustumisia on tehty Pulkamontien terveysasemalle ja kuntoutusyksikköön.
- Osallistuttiin Lapin vanhusneuvostojen yhteiskokoukseen marraskuussa 2017.
- Osallistuttiin Lapin alueen vanhusneuvostojen koulutustilaisuuteen Rovaniemellä marraskuussa 2019.
- Vanhusneuvosto ja Lapin alueneuvottelukunta järjestivät ”Turvallisesti seniori-iässä” iltapäivän Potkurissa (luennot erikoislääkäri Pekka Raudaskoski ja riskienhallintapäällikkö Mika Hyvärinen) Potkurissa 2018.
- Ikäihmisten turvallisuuteen liittyen kaupungin tulevaisuusverstaas Potkurissa 2018.
- Vanhusneuvosto on järjestänyt yhdessä kaupungin kulttuuritoimen kanssa erilaisia yleisötilaisuuksia Potkurissa, esim. lausuntataiteilija Matti Kaarlejärven esiintyminen, taikuri Timo Kulmakon esiintyminen ym.
- Yhdessä kaupungin kulttuuritoimen kanssa järjestetään Potkurissa kerran kuukaudessa eläkeläisten iltapäivätanssit ns. villasukkatansseina, tanssittajana Rovaniemen Rytmi-orkesteri Kunnan Pojat.
- Vanhusneuvosto osallistui Pohjois-Suomen Messujen järjestäjille seniorimessuille kaupungin osastolla 2018.